

BIELARUS

Byelorussian Newspaper of North America

Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

and BYELORUSSIAN CANADIAN ALLIANCE

Address in U.S.A.: 166 — 34 Gothic Drive, Jamaica, N. Y. 11432.

Address in Canada: Byelorussian Canadian Alliance

524 St. Clarence Avenue Toronto 4, Ont.

Subscription \$ 6.00 yearly.

БЕЛАРУС — Беларуская газета Паўночнае Амэрыкі

Выходзіць месячна.

Выдаюць: Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночаныне

І згуртуваньне Беларусаў Канады.

Выпіска з перасылкою — 6 дал. на год.

Рэдагуе Калегія.

ПАД ЦІСКАМ РУСЫФІКАЦЫІ

Газета „Звязда” у нумары за 4-га студзеня звязысіца гэтаю інфармацыю: „Вечар пазіў й стара-даўняга рамансу” — так называлі свае выступлены Украінскія артысты, якія гастролююць у Менску. У клубах, рабочых інтэрнатах, у іцах падчас абедзеніх перапын-каў гучыць вершы Сяргея Ясєніна і Аляксандра Блока ў выкананьні Эміля Папова. Ліўрот украінскага конкурсу вакалістай Алены Халдок ссыльвае стара-даўня рускія рамансы”.

Гэтау у працы праводзіцца беларуска-украінскі культурны абмен і збліжэнне на ртескай на-цыянальнай базе. Трэба думачы, што калі-б гэта залежала ад волі Украінскіх артыстых, дык яны пры-ехали-б у Беларусь з вершамі Украінскіх паэтаў і з цудоўнымі Украінскімі песьнямі, тым больш, што Украінская мова Беларусам, як і беларусская мова Украінцам добра зразумела.

А вось іншы падобны кур’ёз, што меў месца ў сваёй собскай хате. Яшчэ ў канцы назалетшняга году газета „Літаратура і Мастацтва” паведамляла: „На вечары Савецкай пазії, які адбыўся 29 верасеня ў Беларускай дзяржаўнай філіярмо-ні... Рыгор Пятранка чытаў беларускіх паэтаў — Танка, Куляшова, Панчанку, чытаў... у расейскай мове”. Навуковы супрацоўнік Ін-тытуту мастацтвазнаўства, этнографій фальклёру Акадэміі навук БССР Вольга Нячай у тым-же нумары газеты абуралася: „Калі-б канцэрт адбываўся дзесяці за межамі рэспублікі, на гастролях, такое можна было бы зразумець. Але ў нас, у Менску, чытаў Панчанку ці Танка выключна ў перакладах? Ка-му-ж тады яшчэ пропагандаваць са-цны жывую беларускую паэзію, як не артысты Беларускай філіяр-мой!?” І Вольга Нячай зрабіла гэтаю пропанову: „Насіпела па-ра-гунтоўна пагаварыць аб мэтадах і сродках пропаганды са-цны сучаснай беларускай паэзіі, пропаганды жывой, з першых вуснаў”. Прайшло ці мтла часу, а гэная, пропанавана Вольгай Нячай грунтоўна гутарка гэтац і не адбылася.

Яшчэ ў канцы 1966 году звязысіца быў у „Літаратуры і Мастацтве” прынцыпавы артыкул спэцыяльна-га карэспандэнта гэтае газеты Міколы Гіля „Дзесяць гадоў у папцы”. У артыкуле ссыльварджалася на канкрэтных фактах і прыкладах, што калектывы мастацкай самадзеянасці, асабліва ў сельскіх мясцовасцях, радыя былі-б улучыць у свае праграмы перш-чарпец беларускіх песьні, але няма падрыхтаванага ў выда-зенага беларускага песьненага рэпэртуару. Пры гэтым Мікола Гіль пайнфармаваў, што ведамы выдачыны майстра беларускіх песьні Рыгор Шырма ўжо дзесяць год пера-хоўвае ў сваёй папцы падрыхтава-ні да друку вялікі зборник беларус-кіх песьні з нотамі, прызначаны для мастацкай самадзеянасці, але ніводнае выда-еца Беларусі не бярэцца за ягонае выданье.

Гэтау пераканальна даводзіць у сваім артыкуле Мікола Гіль патро-бу выданья генага съпініка ў гэтае спрэядліва абура-еца за ня-важ-ку да беларускай песьні, што, здава-лася, паэта ягона артыкулу спра-ва мусіла-б скрунцца за месца. Але прайшло звыш году чесу, і Шырма съпінік ужо адзінаццаць год буць-це ў папцы. І будзе буць-це і дванаццаць год, бо ў выда-ецах пляніах на 1968 год выда-еца „Беларусь”, пададзеных у „Лі-таратуры і Мастацтве” за 23 сту-дзен, ён які фігуруе.

Затое яшчэ ў 1965 годзе выда-еца „Беларусь” выда-еца для пат-рэбай беларускай мастацкай самадзеянасці стотысячным тыражом вялікі, бо на 240 балонах, зборник песьні „Сэрца съпівае”, але... вылучна ў расейской мове. У збор-нику гэтым ці мала ў беларускіх на-родных песьні ды песьні на сло-

ШЧЭЛНЫ У САВЕЦКІМ БЛЁКУ

Сярод ёўрапейскіх камуністыч-ных дзяржаваў — сатэлітў Савецкага Саюзу ад даўжайшага ўжо ча-су маленія Альбанія ў апазыцыі да Масквы ў арыенту-еца на камуністычны Кітай, а шмат большая за яе Румынія, будучы таксама ў апа-зыцыі да Крамля, імкненца да як найбуйнейшай свабоды й незалежнасці ад маскоўскага цэнтра.

Канфлікт між Румыніяй і Савецкім Саюзам дасягнуў найвышыншага пункту на звязыдзе камуністыч-ных партыяў 67-мёх краёў свету, што адбыўся ў лютым у Будапешце. Румынскай камуністычнай дэлегаціі пакінула гэты звязыдз з знак прападесту супраць абрэзлівага для Румыніі выступленыя дэлегата арабскай Сырыі й супраць зламанья Савецкім Саюзам дадзенага перад-

ПЯТНАЦЦАЦЬ ГОД ПАСЬЛЯ СТАЛІНА

Пашыраны пагляд, быццам па съмерці Сталіна ў асабліва паслья асуджэння яго ў ягонае систэмы на XX звязыдзе Камуністычнае партыі аўтаматычна адыўліся карон-ная зьмены на лепшае, не адпавя-дае запраўднасць. За гэтым зьмены трэба было народам Савецкага Саюзу ўсіх змагацца, а канды-тату змаганню ю відаць і сяньня. Некаторыя пазытыўныя вынікі ўзятым змаганні былі дасягнуты ў Беларусі адно на пачатку 60-ых гадоў.

Уесь працэс дэсталінізацыі быў нязвычайна цяжкі, складаны й супрэчлівы, асабліва ў нацыянальных рэспубліках, у тым ліку і на Беларусі. Камуністычнае партыя, разъяданая па съмерці свайго дык-татара нутранымі супрэчнасцямі ўзятым змаганнем за ўладу, а таксама ў сувязі з штораз большым уцягва-ннем Савецкага Саюзу ў ідэялагічнае палітычнае змаганне з камуністычным Кітаем ды пад уздзе-ннем рэвалюцыйных рухаў у са-літніх краёх Усходняе Эўропы, была змушаная пайсьці на некаторае паслабленыне палітычнага курсу ўнутры краю.

Найстрашнейшая змора сталіні-чыны — систэма масавага тэрору — па съмерці Сталіна мусіла быць спыненая, а на XX звязыдзе партыі і засуджаныя, як парушэнне рэволюцыйнае законнасці. Спыні-ліся масавыя арышты ў высылкі ўні чым нявінаватага жыхарства. Але, замін прымусовых высылак, ужо з 1954 году праводзіцца пля-нава готам званыя „добрахвотныя” перасялены жыхарства з нацыянальных рэспублікаў, галоўна з Беларусі, на ўзыншыцу як асваеніе нацыянальных краёў. Гэта, відзі, таму, што выдаўцом часапісу фігуруе ЦК КПБ. Вось-ж а кожнымі „нумарамі” як самога часапісу, гэта і ў бясплатным дадатку да яго друкуюцца для патрэбай ма-стацкай самадзеянасці ўзятым звычайным звычайным змаганнем за ўладу, а таксама ў сувязі з штораз большым уцягва-ннем рэвалюцыйных рухаў у са-літніх краёх Усходняе Эўропы, была змушаная пайсьці на некоторае паслабленыне палітычнага курсу ўнутры краю.

Падобныя прыклады можна бы-ло-б падаваць без канца. Але ў пададзеных даволі, каб праилустраваць запраўднае палажэнне ўзятым змаганнем за ўладу, а таксама ў сувязі з штораз большым уцягва-ннем рэвалюцыйных, а эканамічных ме-ркаванін. Аказа-лася, што асваеніе колькасці, дык прычынай гэта-га ня толькі мінулая вайна, але і „добрахвотныя” перасялены, што мелі шмат якіх азнакі прыму-совых перакідак.

Навет Новай Праграмы Камуні-стичнае партыя гэту міграцыю жыхарства разглядае ня толькі як эканамічную, але і як чиста палітыч-ную звязу, што мае служыць прын-цыпам інтэрнацыяналізацыі. Калі-ж апошнімі гадамі акцыя перасялен-нія значна прыціхла, дык узноў-жа не з палітычных, а эканамічных ме-ркаванін. Аказа-лася, што асваеніе цаліны не апраўдала ўскладнен-ых эканамічных спадзівян-ня.

У пасльясталінскім перыядзе шпа-ркі і томпамі ўзла разбудова пра-мысловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мысловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацкі нафтапера-гоны завод, Светлагорскі завод шпак-і помпамі ўзла разбудова пра-мыловасці Беларусі. Выхіл пабу-даваныя новыя заводы — гіганты: Бярозаўская ДРЭС, Беларускі аўта-мабільны завод, Салігорскі Калініны Камбінат, Горадзенскі азотнатука-вы завод, Полацк

УРАЖАНЫІ З ПАДАРОЖЖА

5. У РЫМЕ

Падлітаем да Рыму...

Ведамая прыказка кажа, што ёсць дарогі вядуць у Рым. Гэтым разам дарога была панад хмарамі, у праўдзісті сіняве паўдзінага неба, але яна прасысеньска вяла да лётнішча Леонарда да Вінчы каля Рыму.

Леонарда да Вінчы—гэй ў мастацтве, як і ў навуцы, яшчэ ў дзяцінстве пакахаў усё жывое, альбо птушак. Праходзічы праз рынах у Флірэнцыі, дзе прадавалі птушак, ён закупіў усіх птушак за свае сыцілія ашчаднасці і адразу ж выпускаў іх на волю — каб ляцелі. Багатую фантазію юнака сывідравала тайніца лятачыні і няраз не давала яму заснучу неразвязаная праблема-мара, як ужыццёвіць падліт чалавека...

І толькі ў 50-ых гадох свайго жыцця, калі навуковец часова пераходзіў у ім мастака, заняўся Леонарда паважня развязаннем розных праблемаў з галіны фізыкі, біялёгіі й мэханікі. Тады-ж ён і сканструяваў лятачую машыну, нахаль недасканальнай, першы паразшт, мадоль гэлікоптару. Леонарда да Вінчы — найбóльш адпаведнае імя для рымскага лётнішча.

Рым, як ніводзін іншы горад Эўропы, прызначаў тысячи турыстых, узбуджае ў іхных сэрцах перажываньне рэлігійнага характару, захапляе памяткамі старасьвеччыны, мастацтвам і архітэктурой з часоў рэнэсансу сваіх бағатых базылікаў, палацаў, музэяў, радзе свежай зелянінай паркаў, прыемна зьдзіўляе раскошнымі мадэрнімі вуліцамі, магазынамі, кафэтырыймі і рэстараціямі.

Гэта быў асаблівы год 1967. Рым адзначаў 1900-ыя ўгодкі мучаніцкае съмерці съвітых апосталаў Пятра й Паўла.

На пляцы перад базылікай съв. Пятра ў Ватыкане стаіць у ягоным цэнтры стары абліск, прывезены імператарам Калігулам з Эгіпту і пастаўлены ў цырку Нэрона, які знаходзіўся на гэтым-же ўзгорку на леве ад сініншняе базылікі. Месца, званае ў тады Ватыканам, знаходзіліся за мурамі гораду, але тут месціліся агароды патрыцыяў, а найвялікшыя з іх агароды Нэрона, ягоны гіладром і славуты цырк.

У цэнтры цырку ёй стаяў гэты абліск, а калі яго ў 67-ым гедзе наша эры на крыжы быў замучаны съвіт апостал Пётр. Уздоўж усіх дарогаў — галоўнай і бочніх стаялі такія крыжы на якіх палілі, як факелы па заходзе сонца, першых хрысьціян, а Нэрон адчыніў тады свае агароды ў свой цырк.

Съвіт апостал Павал, як рымскі грамадзянін, загінуў ад чшапды, якой адчыніў яму галаву. Месцам экзекуціі была прыгарадная акоўца. Там сінінія стаіць наязвічайна прыгожая базыліка съв. Паўла.

Нязылічоная групы турыстых з усяго свету наведалі ў леташнім годзе Рым, каб ушанаваць гэтыя

ўгодкі.

Крывёю мучанікаў прасякнутая была зямля гораду, крывёю быў прасякнуты і вялізарны горад пад зямлю — катакумбы, дзе хаваліся, маліліся і хавалі сваі памерлых першыя хрысьціяне Рыму. Рымскія права не сягала пад зямлю, а дзеяла адно на ейнай паверхні.

З усіх катакумбаў найвялікшыя катакумбы съв. Калікста з 2-га стагодзіні. Каб трапіць туды, трэба ехаць старынай вуліцай-дарогай via Apia antica, збудаванай яшчэ ў 312 годзе перад Нараджэннем Хрыста. Яна ёй да сінінія хавала сваю арыгінальную выгляд. Гэтай дарогай і крохчы, уцякаючы з Рыму, Пётр, калі, неспадзівана спаткаваўся Хрыста, спытаў яго: Quo vadis, Domine? і пачаў адказ: — Idu, каб быць укрыжаваным другі раз...

Стаіца сінінія на тым месцы малая царкоўка. Quo vadis, Domine? — съвіт на мармуровай пілце адцікі сълядой Хрыста.

Цымяна ў вільготна ў шматлаверхавых катакумбах съв. Калікста. Тут знаходзіцца гроб съв. Цэцыліі й нязылічоных мучанікаў з веру. Здаецца з грудкі зямлі, узятай з катакумбаў, якую хаваю як дарагую рэлігію, зараз прасоўшца кроў. Колкі яе, інінінае крыўі ўхлынула ў сібі твара прагнага зямля, Рым!

Закансэрваваны ў забясьпечаны ад татальнага зыншчэння разваліны і часткі будынка старога Рыму, як цырк Калікэй, вядзе яе амаль адзін, състэматычна, мэтазгодна й з выдатным поспехам!

А да гэтага, ён-ж рэдагуе ў ролігійны часапіс „Зыніч”, які выдае пераважна за свой сыцілі заработка, нізважаючы на то, што цішком падкрадваеца старынай і іншыя недамаганіні.

Карыстаючыся нагодай, гутарым дойга, успамінае мінулае, далёку ў бацькаўшчыну, закранае блочышы праблемы эміграцыі.

Кажуць, нельга быць у Рыме ў якіх папы. Дык хоць я бы было ў гэным часе папы ў Рыме, нам удалося ёсць-бабачыць яго ў ягонай летній рэзідэнцыі Кастиль Гандольфо й пачаў ягоную прамову ў пяці мовах, першую прамову да народу пасылья ягонага павароту з Тэрэччымы і сустэрчы з патрыярхам Атлангарасам.

Але час развязваца і з аколіцамі Рыму, і з самым Рымам. Апсінія развязівальна візита ў базылікі съв. Пятра, апошні позірк на Піету Міхэль Анджэлэ, апошні адведзіны Сыкстынскай капліцы, апошні спацьця над Тыбрам і па раскошнай вуліцы Вія Вэнто, і не адна манэта, а колькі (каб было пэўней) ляціцы у празрыстую воду фантану Трэві, каб спойнілася задуманае жаданіне: каб варніца, хоць калі-небудзь, у Рымі...

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

І чамусыці шкада, моцна шкада пакідаць родны ўрэпейскі кантынэнт, шкада ў таго Чалавека-Пастыра, што адзінока насе прынятых дабравольна на сібі цяжкар беларускага нацыянальнага працы, шкада пакідаць Рым.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без перапынку давязе нас назад у Нью-Ёрк.

На станцыі Тэрміні развязівается з дарагім айцом Пралатам, дзякуючы яму за адабраны ад ягонай працы час, дзякуючы ёй за нагоду лішні раз прыпомінць у даўгіх гутарках мінулае ў перажытаке. І ўзноў тое самае лётнічча Леонарда да Вінчы, і наш стары знаёмы вялізарны джэйт PANAM, які без пер

БЕЛАРУСКАЯ МАСТАЦКАЯ ПРОЗА 1967 ГОДУ

Раманы Івана Медзя, Уладзімера Карапкевіча, Івана Шамякіна й Янкі Брыля, што звязалі ў першай палавіне 60-ых гадоў, ды венчаныя аповесці гэнага часу Валія Быкава паказалі бадайшто нябывалы дагэтуль творы ўздым у беларускай падсавецкай літаратуре й сталіся выдатнай падзеяй у сінім разьвіцці. Затое ў 1966 годзе зазнайчыся раптойно спад гэта гаёдзкуму, калі не звязаліся ніводзін раман прынамес сяроднія якасьці, хоць і былі надрукаваныя наагул добрыя аповесці Алеся Аспенкі, Івана Шамякіна, Аляксандра Кулакоўскага, Міхася Стральцова й Барыса Сачанкі. Надрукаваныя летасць у „Полымі” й „Маладосці” раманы Міколы Лобана „Гарадок Устронь”, Алеся Савіцкага „Плын — зельле горкас” й Івана Навуменкі „Вечер у сосновах” ды асабліва канчатковыя аповесці Івана Пташніка „Тартак” і Уладзімера Карапкевіча „Чазені” паказалі ўжо выразны зварот на лепшае.

Праўда, раман Міколы Лобана „Гарадок Устронь” пра калгаснае жыццё вёскі першай палавіне 30-ых гадоў, што становіць працяг ягонага раману „На парозе будучыні”, яшчэ перапоўнены ведамымі з твораў 50-ых гадоў схэмамі ўзлішне вымілівалісцымі дадатнымі пэрсанажамі. Тым ня менш, у паказе войсковых супяречнасцяў у жыцці калгаснай вёскі раскрываюцца цікавыя, жыццёвые праудзіўныя ў маставіца боку ўдалыя эпізоды із савецкага рэчаінства, якія аўтар нярэдка малюе ў гіранчна-сатырычным насытленні.

Паваеннаму жыццю калгаснай вёскі прысьвяці свой раман Алеся Савіцкі „Плын — зельле горкас”. На ўсіх ранейшых творах гэта гаёдзка пісьменніка мнона ўпіча месцілася соцрэалістычная тэндэнцыя, калі пастаўленая згары ідэя падзягвалася пад сябе ў якасці ілюстрацыйнага матар'ялу ўсе іншыя элемэнты твору. Затое раман „Плын — зельле горкас” становіць ужо радыкальні пераход аўтара на новыя, наскрохі рэалістычныя пазыцыі ў вадлюстраваныя савецкай рэчаінства.

Пісьменнік патрапіў да праудзіўнікі абраз долі й нядолі тыпично для гэтага рэчаінства.

Паваеннаму жыццю калгаснай вёскі прысьвяці свой раман Алеся Савіцкі „Плын — зельле горкас”. На ўсіх ранейшых творах гэта гаёдзка пісьменніка мнона ўпіча месцілася соцрэалістычная тэндэнцыя, калі пастаўленая згары ідэя падзягвалася пад сябе ў якасці ілюстрацыйнага матар'ялу ўсе іншыя элемэнты твору. Затое раман „Плын — зельле горкас” становіць ужо радыкальні пераход аўтара на новыя, наскрохі рэалістычныя пазыцыі ў вадлюстраваныя савецкай рэчаінства.

Запраудным дасягненням Савіцкага — удалася гумарыстычна-сатырычна насытлены згубных для калгасаў і ненавісных для калгасніків экспрымэнтаваны, якія, наўсуперак свайго перакананыя, былі яны змушаныя, асабліва ў часах Хрущчова, праводзіць у жыцці. Затое раптойны паворот на лепшае адразу пасля адъехду Хрущчова — адзіная ў рамане сцягніца, што ўспрымаецца, як ненатураль-

„СЯРЭБРАНЕ ВЯСЕЛЬЛЕ” СПАДАРСТВА ДАНІЛОВІЧА

Сёлета ў лютым спойнілася 25 год ад жанінства Спадарства Аляксандра й Брайніслава Даніловічаў. З гэтага наўгона Управай Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі 18 лютага быў наладжаны ў гонар юбіляраў учрачысты банкет у замлі Царкоўна-Грамадзка га Цэнтра ў Гайдзонд Парку.

Учрачыстасць пачалася адпаведнымі малітвамі мітр. прат. а. Сыцяпана Войтанкі ў царкве Жыровіцкай Божае Маці ды магаляцьцямі за памынаніем жыцці

у далейшым жыцці, а прысутнікамі да

засланікамі ў манланікі шыбкасці,

і раман „Вечер у сосновах” больш на

гадвае кінасцэнар, чымся псыхалі

сутнымі на банкете. Асаблівай цяплинай вырознілася прывітаніні драўляні С. Станкевіча й М. Тулейкі.

Было сказана цімала прамоваў, у якіх падчырвалася самадданая грамадзкая праца сп. Б. Даніловіча, ягона добраумленнасць і сяброўская дачыненіні да шмат каго з прысутных. Траха ўсе выказвалі думку, што сп. Аляксандра Даніловічых таксама прылаўжалася да працы свайго мужа прынамеса ўсім, што не рабіла яму ў гэтым перашкодаў, як гэта, напажаль, робяць некаторым ішыя жонкі.

Напрыканцы банкету стаўшыя Аддзелу БАЗА ад імя ўсіх гасцей уручы юбілярам падарак — сярабраны прыбор да кавы й прыгожы букет кветак. Супольным прыпяяньнем малітвы быў закончаны банкет.

Заслацца ўшчу пажадаць, каб гэтыя самыя госьцімаглі яшчэ прывітаць нашага Бронюся й ягоную Спадару ў іхнім „залацім вясельлі”.

В. Н.

ларусаў Беласточчыны даюць крыху патрабных вестак із гэтае галіны.

Затое нельга не зрабіць закіду іншага, палітычнага характеристу. Калі ўже нельга было абыцьці без артыкулаў пра камуністычны рух у Польшчы ў сувязі з ягонымі 50-мі ўгодкамі, дык зусім лішня такія артыкулы, як „Паўбеку савецкай арміі” ці „Сталінград”, бо ж як-нія, але ў сяньняшній Польшчы больш свабоды, чымся ў „сувэронай” БССР, а таму ўкладальнікі календара зусім ня быly змушаны да

даўаць гэту даніну яшчэ й Саветам.

„Беларускі Календар” на 1968 год

год выдадзены тыражом 6 тысяч

кзэмпляроў для колькіх сотняў ты

сячай Беларусаў у Польшчы. Гэ

та-ж сяродні тыраж беларускіх

кніжак для шырокага кола чытачоў

у вясімілённай „сувэронай”

БССР. Ужо адно гэта — факт вель

мі вымоўны й паказальнік. А яшчэ

больш вымоўным і паказальнік тое,

што беларускія календары Белас

точчыны нармальна выдаюцца ўжо

на прадагу днасанцаў год, тым

часам як у БССР, не зважаючы на

сystэматычны патрабаваны, на

нетрэбні календар не звязаліся

і дагатулы.

Калі-б падсумоўваць нацыяналь

ную культурна-грамадзкую дасягнен

ыні Беларусаў у Польшчы, дык на

адным з важнейшых месцаў дава

лося-б паставіць выдаваныя імі

кажнага году беларускія календары,

у тым ліку і „Беларускі Календар”

на 1968 год.

найлепшы твор гэтага жанру ў ле

ташнім годзе.

У супаставе з Пташнікам апо

весціці „Тартак” аповесць пра па

ртызанскае змаганье ў мінулай

вайне Лідзі Арабей „Сядр ночы”

ды аповесць пра патрызаншчыну ў

Бабруйшчыне ў перыядзе Каstryч

ніцкай рэвалюцыі за ўстаноўлены

савецкай улады Сяргея Грахоўскага

„Рудабельская рэспубліка”, што

былі летасць надрукаваныя, даводз

ца ўважаць за анархічны ўжо.

Духовы сవет людзей і іхнія пера

жываны заступлены ў гэтых апо

весціца звышнатуральная гроўкай,

а ўсе іншыя элемэнты твору вы

ступаюць у якасці ілюстрацыйна

гату матар'ялу для паказу гэтага г

роўкі.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патры

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патри

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патри

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патри

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патри

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада

нік-дасягненіе народнага патри

занскага падзеяў.

Як аповесць Пташніка „Тар

так” найбольшасць дасягненіе лета

шніагоду ў вартаўаваныя патры

занскай тэмам, гэтае ўлада